

**Clavis Aurea Thesauri Partheno-Carmelitici, Sive
Dissertatio Historico-Theologica, Referans atque
Exponens Antiquitatem & originem, confirmationem ac
propagationem, beneficia ac privilegia, gratias & ...**

Paulus <Ab Omnibus Sanctis>

Viennæ Austriæ, 1669

III. Expenditur Bullæ Clementis VIII. Quæcunq[ue] à Sede &c. vis &
efficacia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64293)

CAPUT III.

Expenditur Bulla CLEMENTIS VIII. Quæcunq; à Sede &c. vis & efficacia.

Xijs, quæ de ejusmodi Constitutione dici possunt, (verba sunt Irenæi) solùm afferro, quæ adversus eam hinc militant, aut illius valorem indè defendunt, ut ex assertis in utramq; partem, Lector colligat, quanti sit ponderis ac momenti.

471.

Summam esse illius vim & efficaciam demonstrat 1. Expressa mens Pontificis clarè & distinctè expressa. 2. Eiusdem Diplomatis promulgatio facta ad valvas Basilicarum S. Joannis, ac Principis Apostolorum, ac in acie Campi Floræ, quàm Pontifex §. 15. ait sufficere post mensem in Vrbe, post decem extra Urbem in Europa, post decem & octo extra Europam, perindè ac si cuilibet nominatim insinuatæ fuissent literæ. 3. Ne ignorantia aliquos excusaret, voluit ab Ordinarijs locorum Bullam publicari semel aut pluries, prout visum fuerit expedire, statim atq; illius exemplum receperint, aut notitiam habuerint. Præterè mandata est typis sæpiùs, cæterisque Bullariorum monumentis addita à Quaranta, Cherubino & alijs: plures etiam Authores de eâ scripsère; quæ omnia satis notâ ac vulgatam esse ostendunt. Deniq; quod ad nos attinet, inserta fuit Constitutionibus Ordinis ann. 1625. testaturq; Lezana Tom. 2. quest. Regul. Cap. 15. num. 19. sollicitum fuisse R. mum P. Generalem Theodorum Stratium de renovandis antiquis Confraternitatibus, juxta formam præfatæ Bullæ, atq; ea de re ad PP. Provinciales scripsisse. At præter expressam & absolutam Papæ voluntatem, debitam legis aut decreti promulgationem, receptionem & usum, quid aliud optari possit ad efficaciam Pontificiæ Constitutionis non apparet?

Eam esse factâ promulgationem testatur cursor apud Cherub. in fine Bullæ.

Ex opposito illius auctoritatem minuit. I. Quod §. decimo præcipiat Pontifex antiquas de novo institui Confraternitates, juxta formulam à se novissimè approbatam (cujus antèa meminerat. §. sexto, sub pæna nullitatis, revocationis &c. sed formula illa tanto rigore, tantaque austeritate præscripta, aut nondum comparuit, aut

472.

X x x

jam

jam ab oculis evanuit: cum noster Lezana sacrae Theologiae Professor in Romana Sapientia, & Reverendissimi P. Generalis à multis annis socius, Romae scribens ijs de rebus, ex professo *Tom. 2. C. ult. num. 13.* asserat, se illius notitiam habere non potuisse. Non ergo videtur probabilè strictum adeò jus fuisse in prædicta Constitutione, quoad reliqua, cum dicta formula tot clausulis commendata, fuerit nihilominus incognita viris doctissimis, ac de ea maximè sollicitis.

Hanc formulam cū Decreto S. Congregationis reperiet Lector infra Cap. 5. num. 426.

Nec objicias descriptam supra ex decreto sacrae Congregationis: nam respond. eam, quàm descripsimus à CLEMENTE VIII. minimè fuisse traditam inde *primò* inferri, quod dictus Lezana hanc non potuerit ignorare, cum esset à Consilijs R. P. Generalis, cui superior formula fuerat à Cardinalibus commissa: imò scriberet anno 1637. illa verò data fuisset Theodoro Stratio, jam ab anno 1606. qui continuò secundum eam Confraternitates instituebat: nec per consequens fieri potuit, quin aliquando venerit in notitiam assistentis Socij, qui ijs nihil obstantibus an. 1637. scribit scire se hæcenus non potuisse, qualis esset illa CLEMENTIS formula: ergò non potest eadem censerì cum superiori Cardinalium anni 1606.

473.

SECUNDO ex stylo decreti relati ex libro Theodori Stratii, dicunt enim Cardinales, prædictam formulam fuisse à se recognitam. Quæso, quis is sensus? Num quod probaverint suo suffragio? Id sane nemo dixerit, nisi qui temerè & falsò sacrae Congregationis Cardinales Pontifice fecerit superiores. Num fortè recognoverunt formulam, *id est*, perspectum habuerunt eam esse, quam dederat CLEMENS VIII.? Ast hoc dato, sequitur CLEMENTIS Constitutionem ab initio suæ originis ad annum 1606. vires non obrinuisse, cum formulam ipsius, quasi aliquid jam obliteratum recognoverint Cardinales. Tandem ab anno 1606. efficacior evadere non potuit, cum nullus Pontifex novum ipsi addiderit momentum, sed supposuerit secundum valorem, quem acceperat à temporibus CLEMENTIS VIII. Quod autè dicatur in illo Card. decreto esse forma præscripta à CLEMENTE VIII. rectè potest defendi ex eo, quod conformis sit præscriptæ CLEMENTIS Bullæ: at non inde sequitur eandem esse litteram, de qua CLEMENS loquitur in citatis Bullæ paragraphis. Ex quo evidens habetur argumentum asserendi jam à temporibus CLEMENTIS VIII. remissam fuisse istius Bullæ energiam.

alioqui præscripta tanto cum rigore formula una cum Bulla debuerat promulgari.

II. SACRÆ Congregationis decreta insinuant imminutum Constitutionis rigorem : nam cum absolutè Bulla præcipiat antiquas reconstitui Confraternitates juxta præscriptam formam ; nihilominus Cardinales rescripserunt ad Episcopum Bononiensem, erectas in Collegiatis Regularium Ecclesijs, non egere novo Ordinarij consensu, sed à solo Generali posse confirmari, ex *Theodoro Stratio, Lezana citato, num. 19. & alijs.* Simile decretum ad Episcopum Senens. habet Peyrinis in *Privileg. Minimorum in addition. ad Constitut. CLEMENTIS VIII.* Iterùm, CLEMENS voluit, ut eadem in Ecclesia duæ ejusdem rationis Confraternitates non instituerentur ; illud idem eodem in loco ad tria milliaria fieri prohibuit sacra Congregatio : in quo tamen spatio dispensare posset Generalis, justa ex causa ab Ordinario approbata. Quæ omnia CLEMENS non statuit.

III. CLEMENTIS Constitutio universim usu non fuit recepta, vel eodem ipso fuit abrogata multis in locis, in quibus videmus plures quotidie erigi ab Ordinario Confraternitates sanctissimi Sacramenti, SS. Trinitatis, Angeli Custodis &c. nulla prædictæ formæ habita ratione. Similiter pluribus in Ecclesijs apponuntur mensæ, pelves & similia ubi sedent Confratrum Primicerij, recipiunturque eorum elemosynæ &c. contra tenorem ejusdem Bullæ. Multa alia poterunt observari secundum varias locorum consuetudines CLEMENTIS VIII. legi repugnantia. Id unum maximè usus retinuit, sive ex natura rei ortum duxerit, sive ex præscripto *Clementis*, ut de consensu Ordinarij instituantur quælibet Confraternitates. posse ullo modo duas Confraternitates in eadem Ecclesia erigi : oppositum enim suadet tum Bullæ litera, quæ solum verat *simile* in eadem Ecclesia, & per consequens permittit *dissimiles*, puta SS. Sacramenti aut Angeli Custodis &c. nam exceptio firmat Regul. in contrarium : tum consuetudo & praxis omnium Ecclesiarum, saltem in Gallia, Sæcularium & Regularium.

IV. Coronidem imponit prioris sententiæ argumentorū solutio. Ad I. Respond. claram quidem fuisse mentem Pontificis, sed nondum efficacem, cum formula, cujus præcipiebat observantiam, ad manus Romanorum Doctorum non pervenerit.

Ad 2. Docent multi, doctrina & pietate insignes, legem Pontificiam Romæ promulgatam non obligare in Provincijs, usque

474.

Hoc Decretum Cardinal. reperiet Lector supra IV. Parte Cap. 3. nu. 234.

Potestas illa dispensandi super distantiam habetur in superioribus literis ad Episc. Senens. apud Peyrinis loco citat.

475.

Nota falli aliquos, qui ex hac Bulla colligunt non

476.

dum in ipsismet fuerit pariter authenticè proposita. Neque distinguas inter leges irritantes & alias; nam qua ratione de alijs, eadem planè de irritantibus debet asseri promulgatio: cum axioma sit ad omnem legem universale, *Leges dum promulgantur institui: consummatio, dum moribus utentium recipiuntur.*

Ad 3. Non constat, nostris saltem in partibus, ab Ordine fuisse expositam, uti præcipitur: imò novas videmus institui Confraternitates, CLEMENTIS formulâ minimè consideratâ.

Consuetudo optima legum interpretres: imò ipsa lex est non scripta, at moribus expressa.

Demùm ad ea omnia responderi potest, dato quod Constitutio vim omnem à Pontificè obtinuerit, solemniter ac debitè evulgata fuerit &c. tamen abrogatam esse per usum oppositum, vel non receptionem: nec proindè obligat ijs in locis, quibus recepta non sit, vel contrarius usus invaluit: nam consuetudo non modo est optima legum interpretres; sed ipsamet est lex, non scripta, at moribus expressa, vim habens abrogandi veteres, uti obligandi ad ea, quæ chartis exarata non leguntur.

477.

Ad id, quod de Carmelitis singulare opponitur, Respondetur. Ad I. Ex Constitutionibus ann. 1625. desumptum respond. novum ibi jus non statui, nec præcipi, ut servetur Constitutio CLEMENTIS VIII. sed solùm exponi, quid agendum ex hypothesi, quod esset servanda. Sic enim 4 Parte Cap. 28. num. 2. habentur. *Generalis, ut in erigenda Confraternitate formam servet à CLEMENTE VIII. præscriptam, debet imprimis esse certus de consensu Ordinarij &c.* Quæ verba nec præcipiunt, nec obligationem imponunt, sed hypotheticè Bullam declarant. Ergò si Bullæ valor alia ex parte evanuerit, vires non resumet ex citatis Constitutionibus. Quibus etiam dici potest derogatum apud eos, qui novas acceptaverunt, probatas ab URBANO VIII. & INNOCENTIO X. pro Conventibus reformatis: in eis enim postremis nihil legitur de ejusmodi obligatione.

478.

Ad secundum ex renovatione facta à Theodoro Stratio deductum respond. primò nullam hic apud nos, (quod videre potuerim) extare monumentum factæ ejusmodi renovationis: quo non obstant nemo ex nostris Superioribus hæsit dubius de valore nostrarum Confraternitatum; et si permulti docti, timoræque conscientie, de ijs egerint frequenter in suis libris, concionibus &c.

Respond. secundò potuisse quidem à Reverendissimo P. G.

rali de novo institui antiquas, seu confirmari: cum ex laudato antea à sacre Congregationis decreto id possit absque novo Ordinarij consensu; quàm innovationem à se factam rescripserit ad Provinciale: Provincialis verò sollicitus non fuerit conservandi literas ejusmodi. Verùm ex confirmatione minimè sequitur CLEMENS VIII. Constitutionem usu receptam fuisse in his partibus, sed prudenter egisse Generalem: nam dato, quod vigeat præfatum CLEMENS statutum, antiquis Confraternitatibus totius Ordinis sua ejusmodi renovatione [etiamsi nostram ad notitiam ejus literæ formatæ non venerint] optimè consuluit: nec iisdem nocuit, si CLEMENS Constitutio apud nos minimè valeat.

Ex quibus duo infero. PRIMUM: antiquas nostri Scapularis Confraternitates ante CLEMENTEM VIII. erectas suam nequiquam valorem amisisse, etsi institutæ de novo non fuerint, secundùm prædictam CLEMENS methodum. SECUNDO, Alias ab eo tempore erectas aut erigendas, non debere censerì nullius valoris, etiamsi eandem illam formulam in omnibus non servaverint. Dixi *in omnibus*, id est, in ijs quibus non usus, vel contraria Consuetudo derogavit. Primum confectarium inde efficaciter colligitur, quod, Lezana teste, renovatæ fuerint à Theodoro Stratio. Utrumque simul probatur. I. Ex eo quod dicta CLEMENS Constitutio non sit universaliter usu recepta, saltem quoad omnes illius partes, quod addo propter Ordinarij consensum, quem pridem excepi. 2. Excluis ijs omnibus alia suppetit ratio, quæ suadeat nostrum Scapularis Confraternitatem apud nos celebratam, CLEMENS Constitutione non fuisse comprehensam, dum specialem assignavit formulam erigendi Confraternitates.

Duo etenim Confraternitatum genera puto consideranda nostris in Ecclesijs. Primum eas complectitur, quæ nostro instituto & Ordini sunt adventitiæ, verbi causa, S. Angeli custodis &c. Alterum eas continet, quæ intimam habent cum Ordine connexionem, ut est Confraternitas SCAPULARIS: cujus Sodales ab ipsa beata Virgine, & summis Pontificibus appellantur *Confratres Ordinis*: Sodalitium verò in *Constitutionibus ann. 1625. jam citatis num. 4.* vocatur *instituti nostri Confraternitas*: utrumque à Lezana *lib. de patron. Cap. 10. num. 16.* dicitur, *veluti membra & partes accessoria Religionis nostræ,*

479.

Nota duo genera Confraternitatum, eorumq; discrimen.

quibus propterea nostri Ordinis beneficia data sunt, quasi spiritua-
lem in hereditatem: ipsi verò adoptantur in communem quandam
spiritualium bonorum unitatem cum Professis. Quod idem de alijs
Confraternitatibus apud nos erectis cogitari non potest.

480.

Quando
Confra-
ternitas
sacri Scapularis di-
catur in
nostris Ec-
clesijs ca-
nonicè in-
stitui &
erigi?

HOC ex discrimine, aliud mihi oritur, quod ad rem faciat,
nempe congeneam Ordini Confraternitatem ejusmodi, eò ipso ce-
leri Canonice erectam nostris in Ecclesijs, quo ipsæ Ecclesiæ cano-
nicè sunt institutæ. Nam intima illarum cum Ordine connexio fa-
cit, ut nullo in loco sine istis Ordo instituat, cum accessorium se-
quatur naturam principalis: ergò alia non erit requirenda Confrater-
nitas SCAPULARIS apud nos canonica institutio, quàm ad-
hiberi debeat pro ædificandis novis Conventibus, cum in ijs locis
nasci simul videatur cum Ordine. Hinc cum novâ loca nobis con-
ceduntur, nusquam solet novus requiri consensus pro ipsa Scapula-
ris confraternitate; saltem is est usus nostræ Provinciæ: quemad-
modum non solemus petere singulariter ac distinctè usum nostrorum
privilegiorum pro novo loco; nimirum quia censetur institui cum
omnibus privilegijs, bonisque spiritualibus nostri Ordinis, &c. At
adventitiæ Confraternitates specialem exigunt institutionem, præter
canonicam novi Conventus ædificandi licentiam. Hinc si urgeat
Confraternitates Scapularis non esse canonice erectas, id negatum
volo, vel dicendum eodem in loco Conventum & Ecclesiam cano-
nicè non possideri. Iterum, si dixeris CLEMENTEM dedisse
formam instituendi Confraternitatem, ab erectione novi Conven-
tus distinctam. Respondeo, debere intelligi de eis Confraternita-
tibus, quæ à cæteris adeò sunt separatæ, ut cum ijs erigi non cen-
sentur: non autem de alijs, quarum institutio includitur in erectio-
ne alicujus Ecclesiæ Ordinis &c. Enimverò verosimile non est vo-
luisse Pontificem bis judicari in idipsum: institui primò cum Ordi-
ne Sodalitium; ac iterum postea illud idem de novo erigi. Confrater-
nitate Scapularis simul cum Ordine erigi demonstrat singula-
ris utriusq; connexio: ergò nulla alia debet requiri, quamdiu sum-
mus Pontifex id expressè non declaraverit.

Quænam
Confra-
ternitates
specialem
requirant
institutio-
nem?

481.

NEC opponas extitisse olim Ordinem absque ejusmodi Sode-
linitio. Nam respond. quidquid sit de prioribus illis sæculis, verum
videlicet habuerint Scapulare &c. saltem à temporibus SIMONIS
Stockij

Stockij, & JOANNIS XXII. Ordo nusquam extitit sine Confraternitate SCAPULARIS; esto forte illius exercitium fuerit interdictum quoad aliqua munera &c. Ratio est aperta. Qui novum in locum admittit Ordinem, censetur eum admittere cum omnibus suis privilegijs, facultatibus, immunitatibus, cæterisque bonis spiritualibus; sed cum primis nostri Ordinis divitijs enumeratur Scapularis nostri Confraternitas, ac facultas illud concedendi secularibus, quos adoptamus in Confratres, & participationem bonorum Parthenici nostri habitus: Ergo eo ipso quod novum in locum recipimur, eadem ipsa recipitur Confraternitas Ordinis ac Scapularis. Sicut in physicis proprietates sequuntur essentiam: in moralibus nusquam finis sine medijs: in logicis ex certo & evidenti principio fluit necessaria conclusio: in Theologicis cum charitate infunduntur virtutes morales &c.

DENIQUE observandum opinor, nihil aliud posse concludi in rigore adversus præfatas Confraternitates vi dictæ Clementinæ Constitutionis, nisi quod defectu renovationis caruerint indulgentijs ac privilegijs à prædecessoribus Pontificibus, aut ipso CLEMENTE concessis (quanquam nec illud etiam legitimè concludetur, ut diximus.) Id enim ait expressè in suo statuto. Cætera vero, quæ dictis Confraternitatibus aliundè, quàm à Pontificibus fuere indulta, hoc ex capite non pereunt; qualis est in nostro sacri SCAPULARIS Sodalitio promissio beatissimæ Virginis ad B. SIMONEM Stockium, in quo quis moriens æternum non patietur incendium: quale iterùm est Sabbatinum Privilegium à summis Pontificibus publicatum, sed à beatissima Virgine immediatè concessum &c. CLEMENS enim suorum Prædecessorum duntaxat indulta revocavit: ista verò duo jam enumerata, dona sunt Virginis, quæ publicarunt, suaq; autoritate confirmarunt Pontifices, ut in Bullis ipsimet declarant.

Enimverò animadvertendum est quàm maximè, quod ait CLEMENS VII. in Bulla incipiente *Ex clementi. s. x.* scilicet JOANNEM XXII. & ALEXANDRUM V. dedisse remissionem tertiæ partis peccatorum &c. Tum verò subjicit Confratres adjuvandos post obitum intercessionibus continuis, pijs suffragijs & speciali protectione gloriosissimæ DEI Genitricis semper Virginis MARIÆ &c. quod futurum Virginis adjutorium omninò distinguit à concessionibus summo-

Videantur quæ circa hæc differuimus supra *Part. 1. Cap. 4. § 5.*

482.

Privilegiū Sabbatinū à B. Virg. immediatè concessum à Pontificibus verò solum publicatū fuit

Pontifex
abrogare
potest pro-
mulgatio-
nem privi-
legij Sab-
batini, sed
non impe-
dire ejus
effectum.

summorum Pontificum JOANNIS & ALEXANDRI. Et GREGORIIUS XIII. in Bulla *Vt laudes*. evidentius rem explicat: nam enumeratis indulgentijs, quas plurimi Pontifices nobis concesserant, venit ad JOANNEM XXII. quem ait plures alias ibidem descriptas addidisse, statimq; describens Sabbatinum Privilegium, non alicui ab eodem JOANNE concessum (uti de indulgentijs dixerat) sed publicatum, corroboratum & confirmatum. Unde sequitur posse summum Pontificem abrogare publicationem Sabbatini Privilegij: sed non potest impedire, quin beatissima Virgo adjuvet post obitum, tum Confratres, tum alios, quos ipsa adjuvare voluerit. Hactenus Irenæus, quibus nihil addendum occurrit.

His verò præmissis de Confraternitatibus in genere, formæq; & modo illas instituendi, & gubernandi, alijsque similibus &c. tempus est, ut de nostro Carmelo-parthenio Sodalitio in specie dilibere incipiamus.

CAPUT IV.

Cujus sit erigere, instituereq; Carmelo-partheniam Confraternitatem.

483.

Solus P. Generalis Ord. Carmel. aut ejus Vicarius possunt instituere Confraternitatem B. MARIÆ V. de monte Carmelo.

Acultas erigendi, instituendive Confraternitatem B. MARIÆ Virginis de monte CARMELO, illiq; indulgentias, & gratias spirituales Apostolica auctoritate liberè & licite communicandi, est penes solum Patrè Generale Ordinis Carmelitarum, pro tempore existentem; vel illo absente, penes ejus Vicarium Generalem. Ita tradunt Constitutiones Ordinis ann. 1627. editæ, 4. Part. cap. 28. num. 1. Et ex illis Reverendissimus Theod. Stratius, Lezana, Irenæus, & alij, qui de hoc scripserunt. Hoc apertè colligitur ex PAULI V. Diplomate incipiente, *Cum certis* cujus in calce hæc habentur: *Ac dilecto Filio nunc, & pro tempore existenti Priori Generali dicti Ordinis Carmelitarum, vel illo absente, ejus Vicario Generali, ut hujusmodi Confraternitatem B. MARIÆ de monte CARMELO, ubi vñ locorum extra Urbem erigere, & instituere, illiq; omnes supra dictas indulgentias, & gratias spirituales &c. communicare similiter liberè & licite possit & valeat, Auctoritate Apostolica tenore presentium facultatem con-*